

Alain Claude Sulzer

Een volmaakte kelner

Vertaald uit het Duits door
Annemarie Vlaming

Anthos | Amsterdam

Op 15 september 1966 kreeg Erneste tot zijn verrassing een brief uit New York. Maar er was niemand met wie hij zijn gevoelens had kunnen delen. Erneste was alleen, er was niemand aan wie hij had kunnen toevertrouwen hoe enorm verbaasd en uitzinnig blij hij was om iets van zijn vriend Jakob te horen, de vriend die hij sinds 1936 niet meer had gezien. Ernestes innigste wens, dat Jakob op een dag terug zou keren van daar waar hij dertig jaar geleden naartoe was vertrokken, had zich nooit vervuld. Nu stond hij voor de brievenbus met Jakobs brief in zijn hand. Hij draaide hem om en om en bestudeerde de postzegel zo uitvoerig alsof hij het aantal lijntjes dat de zegel doorkruiste uit zijn hoofd moest leren, tot hij hem eindelijk in de binnenzak van zijn jasje stopte.

Erneste kreeg maar zelden post. Dat hij nu een brief van Jakob ontving, van Jakob, die hij volledig uit het oog was verloren maar niet vergeten, was meer dan hij de laatste jaren had durven hopen. Jakob was niet dood, zoals hij soms had gevreesd, Jakob leefde nog, Jakob was in Amerika, Jakob had geschreven.

In al die jaren was er geen dag voorbijgegaan dat Erneste niet aan Jakob had gedacht. Hij was hem dan wel uit het oog verloren, maar had hem nooit uit zijn herinnering verbannen. Het verleden zat in de ampele herinneringen aan Jakob opge-

sloten als in een donkere kast. Het verleden was waardevol, maar de kast bleef dicht.

Met een servet veegde Erneste snel over het tafellaken, de kruimels stoven op, geen ervan belandde op de jurk van de jonge vrouw die verdiept was in een door wederzijdse verlegenheid gekenmerkt gesprek met een iets oudere man in een donkerblauw pak, met wie ze zich, daar was Erneste van overtuigd, voor het eerst in het openbaar liet zien. Hier, waar Erneste sinds zestien jaar vast deel uitmaakte van het verder continu wisselende personeel, de trouwste van allemaal, die nooit afwezig, nooit ziek was geweest, die in de loop der jaren ontelbare kelners en kelnerinnen, koks en keukenhulpjes, ondergeschikten en chefs aan zich voorbij had zien trekken, was hij, zoals men zei, en hij had er niks op tegen dat men het zei, een rots in de branding. Hij was een ontoegankelijke, middelgrote man van onbestemde leeftijd met de onberispelijke omgangsvormen van een geduldige en vooruitziende bediende, een heer bijna, enigszins bleek, die fooien met onpartijdige waardigheid in ontvangst nam om ze veilig te bewaren. Een man die niet in de verleiding kwam boven zijn stand te leven.

Hij was een schaduw als het nodig was, maar tegelijkertijd een zorgzaam waarnemer die op het juiste moment aan kwam snellen, van top tot teen opmerkzaam, snel van begrip, met meer dan slechts een toereikende kennis van de Duitse, Italiaanse, Engelse en natuurlijk de Franse taal, hij was immers Fransman, zijn ogen overal, onopvallend en alomtegenwoordig, een man van wie men weinig wist. De gasten zouden nooit op het idee komen om monsieur Erneste naar zijn achternaam te vragen. Hij bewoonde een klein appartement,

twee kamers, gemeubileerd, tegen een huur van 280 frank.

Erneste hield van zijn baan als kelner, hij had nooit een ander beroep gewild. Op dit moment ontdekte hij een klein licht puntje in de bezwete nek van de man, slechts enkele millimeters boven zijn kraag. Vol walging, maar zonder iets te laten merken keerde hij zich af, zonder een spier te vertrekken. Ergens had iemand zijn hand opgestoken, een stem riep: 'Monsieur Erneste!' Erneste spoedde zich naar de plek waar hij nodig was, maakte een kleine buiging en begon af te ruimen. Het gezelschap, dat uit twee echtparen bestond, wenste nog wijn en kaas. Een architectenechtpaar met onbekende jonge vrienden.

Al jaren bediende hij uitsluitend in de blauwe zaal, in dat deel van het restaurant op de berg dat zich duidelijk onderscheidde van het rokerige voorste gedeelte, waar de kunstenaars en studenten, de jonge mensen elkaar ontmoetten, de toneelspelers en hun bewonderaars, de bier- en beaujolaisdrinkers. Geen van zijn leidinggevendenden, niet eens de chef in eigen persoon, zou Erneste hebben durven vragen om in de bruine zaal te bedienen, hij was uitsluitend verantwoordelijk voor de blauwe zaal, voor de zaal met de lichtblauwe gordijnen, waar dagelijks, met uitzondering van de zondag, van zeven tot klokslag tien uur 's avonds, geen seconde vroeger, geen seconde later, het diner werd opgediend. Voor tien uur 's avonds mocht hier niemand naar binnen die niet voornemens was te dineren. Dan kon zelfs monsieur Erneste onvriendelijk worden.

Monsieur Erneste behoorde tot een uitstervend ras, dat wist hij, maar of degenen die hij met de vereiste *courtoisie* bediende het wisten, dat wist hij niet, het zou waarachtig zonde van de tijd zijn geweest om zich daar het hoofd over te breken.

Maar niet alleen hij, ook zij behoorden tot een uitstervend ras, hij wist niet of ze dat wisten, misschien voelden ze alleen dat ze langzamerhand ouder werden. Het gaf hun het nodige houvast nog zonder gebreken te zijn, nog waren ze niet als hun op jaren komende ouders, die ergens op het platteland of in de voorsteden weg zaten te kwijnen en zich alleen op zondag met een bezoekje vereerd zagen. Daar dacht Erneste net over na toen hij wegliep om de Château Léoville Poyferré uit 1953, vier glazen en *les fromages* te bestellen, camembert en reblochon, geen andere kaas had beter bij deze wijn gepast. Ook in dit land zou er veel veranderen, al zou dat vermoedelijk iets minder onstuimig gaan dan elders. Hij was niet blind, integendeel, hij had goede ogen, hij had een uitstekend geheugen, niet alleen voor de bestellingen die hij opnam.

Erneste ging volledig op in zijn beroep. Op zijn zestiende was hij het huis uitgegaan. Hij wist niet hoe snel hij het dorp, zijn ouders en zijn broers en zussen, die al vroeg iets aan hem hadden ontdekt wat ze vreemd vonden en wat hen afstootte, de rug moest toekeren. Hij ging naar Straatsburg en werd kelner. Hij hield van zijn beroep, omdat het hem de bevrijding gaf waarnaar hij zo lang had verlangd, de vrijheid om onbekeken te doen en te denken wat hij wilde. Daar was sinds zijn eerste betrekking, vijfendertig jaar geleden, geen verandering in gekomen. Hij was vrij. Hij was niet rijk, maar hij was verlost. Hij wist niet of zijn broers en zussen nog leefden, vermoedelijk wel, ze waren niet veel ouder, niet veel jonger dan hij. Op een dag hadden ze hem meegedeeld dat zijn vader was gestorven, een paar maanden later stierf zijn moeder, hij antwoordde niet, hij verscheen niet op de begrafenis. Hun beeld was al lang vervaagd. Hij had niet op de overlijdens-

advertentie gereageerd. Hoeveel jaar was dat geleden?

Niemand wist wie hij was, niemand interesseerde zich daarvoor, niemand hield zich met zijn privéleven bezig. Als de gasten hem vroegen hoe het met hem ging, hoorde dat bij de begroeting. Hoe maakt ú het, vroeg hij op zijn beurt terwijl hij hun mantels aannam, een vraag die in het Grand Hotel volkomen ontoelaatbaar was geweest, een kelner onderhoudt zich slechts op uitdrukkelijk verzoek met de gasten, bij voorkeur helemaal niet. Maar een restaurant is geen hotel en de tijden waren veranderd, misschien werden de regels iets minder in acht genomen.

De gasten van het restaurant op de berg wisten alleen dat hij Elzasser was, want dat kon niemand ontgaan, maar men zei niet dat hij Elzasser was, men zei dat hij Fransman was, ondanks zijn accent dat onmiskenbaar Alemannisch en niet Frans was. Hoe oud zou hij zijn? Ouder dan veertig, jonger dan zestig, maar toch hoorde hij zo vanzelfsprekend bij de inventaris van het restaurant dat men daar net zomin over nadenkt als over de werkelijke leeftijd of de echtheid van de verscheidene meubelstukken die hier altijd al hadden gestaan en waarbij het uiteraard om kopieën ging. Louis Quinze en biedermeier. En hij had zelf immers ook het gevoel dat hij bij de inventaris hoorde, kende hij niet elk bord, elke vork, elk mes, elk servet, elke oneffenheid in het parket, elke franje aan elk tapijt, elk schilderij, elke vaas? De bloemendecoraties waren zijn taak. Hij had gevoel voor mooie dingen, zei men.

Het maakte hem niet uit welke dag van de week het was, ze verstreken terwijl hij werkte, hij werkte terwijl ze verstreken, elke dag had hetzelfde gewicht. Hij nam amper notie van de seizoenen, in de lente verruilde hij de warme voor de lichte, in

de winter de lichte voor de warme mantel en daar bleef het bij, eerst kwam de lente, daarna de winter, in de tussentijd nam hij genoeg met wisselende colbertjasjes, twee donkere, een lichte. Wollen vesten droeg hij niet. Op zondag sliep hij lang uit, dat was zijn enige vrije dag, vaak sliep hij tot in de middag, hij genoot van de stilte en dacht aan zijn volgende werkdag, hij luisterde naar de radio, klassieke muziek, Südwestfunk en Radio Beromünster, het liefst aria's en liederen, minder graag koren, maar hij zette het apparaat nooit uit, hij luisterde alles af. Hij was nog nooit naar de opera geweest, al verdiende hij genoeg om zich af en toe een kaartje voor het theater te kunnen veroorloven. In het restaurant had hij zangeressen en zangers zien komen en gaan, hun namen had hij onthouden, maar ze waren gasten die niet lang bleven, ze konden niet tegen sigarettenrook, ze rookten niet, dronken enkel mineraalwater en spraken weinig.

Dus nam hij genoeg met de *postillon de Lonjumeau*, *ah qu'il était beau* op de radio, hij was tevreden, zijn bed was warm, hij was alleen, maar voelde zich niet eenzaam. Alleen soms. Dan flitsten vernietigende gedachten door zijn hoofd. Ze verdwenen zoals ze waren gekomen. Hij gaf zich er niet aan over en ze achtervolgden hem niet. Op vakantie ging hij zelden, meestal ging hij de bergen in. Hij was ooit een keer aan de Loire geweest, een andere keer in Venetië, een keer in Biarritz. De mooiste kamers van het kleine hotel waren helaas al vol geweest, zodat hij geen zeezicht had gehad, maar de zee was dag en nacht te horen.

Op zaterdag ging hij na het werk soms uit, maar dan liep hij het risico dat hij te veel dronk. Hij vond het belangrijk om zichzelf niet belachelijk te maken, wat op zijn leeftijd niet al-

tijd eenvoudig was. Als hij had gedronken, voelde hij zich minder belachelijk en jonger. Als hij eenmaal was begonnen met drinken, kon hij niet stoppen. Daar kon hij niks aan doen. Vaak droomde hij dat schoolkinderen zijn identiteitsbewijs wilden zien, dat hij niet bezat of niet bij zich had, en als ze merkten dat hij niets kon laten zien, werden ze kwaad en niemand hield hen tegen. Hij kon zich niet verweren. Hij was blij als hij wakker werd.

Als hij uitging, waren er maar twee gelegenheden die in aanmerking kwamen. Daar ontmoette hij zelden gasten uit het restaurant op de berg. Als dat toch het geval was, begroette men elkaar, maar vermeed een gesprek. Vrije tijd en werk hoorde je gescheiden te houden. Als hij hen dan later in het restaurant ontmoette, deed hij alsof hij hen niet herkende, maar hun blikken zeiden meer. Soms rookte hij twee, drie sigaretten in een van de twee bars, die pas om drie uur 's morgens dichtgingen, en onderhield hij zich met vreemden of vage bekenden, soms sprak hij niemand aan, soms sprak niemand hem aan, vervolgens ging hij alleen naar huis. Wanneer hij buitenkwam was de koude ochtend als een intieme omhelzing, een vochtige, weldadige schemering die hem aan Parijs deed denken, al rook het hier heel anders. Langzaam liep hij langs het meer en daarna langs de rivier, en stukje bij beetje drong de nattigheid door zijn kleding heen tot op zijn huid. Ook daar hield hij van, hij was vrij, hij had geen verplichtingen behalve zijn werk. Hij bleef nooit staan, hij liep altijd door. Hij probeerde aan niets te denken. Dan droomde hij.

Hij had tijd, hij wachtte. Hij gaf zichzelf twee dagen voor hij eindelijk besloot om de brief in de nacht van zaterdag op zon-

dag open te maken. Terwijl hij de gasten bediende, liet hij zijn fantasie de vrije loop. Hij dacht aan de brief. Door hem niet open te maken liet hij de tijd stilstaan. Hij las hem op vrijdag noch op zaterdag. De tijd, die hij stil liet staan en die zich schuilhield in een envelop, brandde door zijn gesteven overhemd heen op zijn borst, twee dagen lang droeg hij hem met zich mee, 's nachts zette hij hem op zijn nachtkastje en dan viel hij in slaap terwijl hij ernaar keek. Het was een opwindend genoeg. Hij liet de tijd stilstaan door de brief niet open te maken, nog niet, hij wachtte, hij probeerde zich een voorstelling te maken van de inhoud.

Hij kon de brieven die hij de afgelopen tien jaar had ontvangen op tien vingers tellen, gasten schreven niet, collega's schreven naar het hele team, vrienden had hij niet. Als hij post kreeg, dan waren het rekeningen of reclameaanbiedingen, met kerst de kleurrijke catalogus van Franz Carl Weber, de aquarellen van gehandicapte kunstenaars, sommige onbeholpen, andere met verbazingwekkende vaardigheid met de voeten getekend of met de mond geschilderd, af en toe een kaart uit Parijs, van zijn nicht.

Hij stelde het lezen van de brief net zolang uit tot hij de inhoud van de brief, die hem niet bekend kon zijn, meende te kennen. Vrijwel al zijn gedachten cirkelden twee dagen lang, van vrijdag- tot zondagochtend, rond de ongeopende brief uit Amerika, rond deze zeldzame opwindende factor in zijn aan opwinding zo arme leven, al zijn gevoelens waren gericht op deze envelop en zijn inhoud, wat hij ook deed, hij deed het werktuiglijk, onderwijl denkend aan het vel papier in de omslag, aan de al lang opgeschreven, nog ongelezen woorden, geschreven door dezelfde hand die zijn adres in blokletters had

geschreven in een handschrift dat hem onbekend was, want de Jakob die hij kende had hem nooit geschreven, in het Grand Hotel was dat niet nodig geweest, en later had hij het niet nodig gevonden om Erneste te schrijven. Ze hadden een kamer gedeeld, de Giessbach had alle geluiden geabsorbeerd, hij hoorde hem nog, na al die tijd.

‘Monsieur Erneste!’ riep iemand, Erneste haastte zich naar de tafel en bracht de rekening. Hij nam het geld in ontvangst en de fooi. Hij schoof de stoel van de dame naar achteren en stapte opzij, hij hielp haar in haar mantel, daarna hem.

Mocht een zweem van een glimlach al onverwachts zijn gezicht doen oplichten, dan zou het zeker niet zijn opgevallen. De gasten waren met zichzelf bezig, en zo hoorde het ook, je mocht de gasten onder geen beding aanleiding geven zich bezig te houden met degenen die als taak hadden voor hun welzijn te zorgen. Dat zijn gedachten afdwaalden, omdat ze onophoudelijk rond Jakobs brief cirkelden, bleef zijn geheim, hij kon en wilde het met niemand delen. De brief was een hand die naar hem greep, niet zwaar, niet licht. Twee dagen wachten, twee dagen uitstel waren geen verloren tijd, geen uitdrukking van zijn aarzeling, nee, uitdrukking van vreugdevolle verwachting. Hij was niet bang, nog niet, een onbestemde angst overviel hem pas kort voordat hij de brief opende. Nog voedde de onzekerheid over de inhoud zijn voorstellingsvermogen, als een hongerige die een stuk vlees in het vooruitzicht had.

Twee dagen waren lang genoeg, langer hield hij het niet uit, hij hapte toe, hij kon niet anders.

In de nacht van zaterdag op zondag verspilde hij geen tijd aan kroegbezoek. Hij zag slecht in het donker, toch droeg hij geen

bril. Hij was een beetje buiten adem. Jakob wilde hem iets zeggen, nu wilde hij weten wat het was. Onder het lopen vroeg hij zich af: wat schrijft hij, aan wie schrijft hij, schrijft hij aan mij of blijft hij algemeen, schrijft hij vanuit zijn nieuwe wereld aan onze oude wereld, om haar iets te geven wat ze niet heeft, zou je mij op straat herkennen, nu onze jeugd al lang voorbij en eigenlijk nogal oninteressant geworden is, en zou ik jou herkennen, waarschijnlijk niet, we zouden elkaar voorbijlopen zonder elkaar te herkennen, twee heren die elkaar nooit eerder hebben gezien. En hij zat vol herinneringen aan een jonge man. Het geluk was eenvoudig te verkrijgen en snel verloren.

Om kwart voor een was hij thuis. Hij deed de voordeur van zijn appartement van het slot en maakte een fles whisky open.

Zijn handen trilden. Hij schonk een tweede glas vol tot aan de rand en dronk het in twee teugen leeg. De fles zette hij achter zich op het buffet. Hij zat vaak in de kleine keuken, waar niets hem kon afleiden. Een televisie had hij niet, wanneer ook, behalve op zondag, had hij tijd gehad om gebruik te maken van zo'n dure aanschaf (hij had vijfhonderd frank op zijn spaarrekening, dat was niet genoeg voor een televisie).

Ongeduld en nieuwsgierigheid waren één ding, maar voor de moed om ze te bevredigen was overmoed nodig. Die had hij zich inmiddels ingedronken, alsof hij een onbekende tegemoet moest treden, een directeur of een ongewenste bezoeker, die ook dan op de bel zou blijven drukken als hij de deur niet opendeed. Hij moest hem wel opendoen, hij kon niet anders. Ja, nu was hij bang.

Toen het tijdstip was aangebroken dat hij de brief eindelijk moest lezen, vroeg hij zich af of het niet beter was hem te ver-

nietigen, hem ongelezen weg te gooien, in deze hoedanigheid, als envelop zonder inhoud. Een brief van Jakob kon niets goeds betekenen, na al die jaren waarin hij hem niet was vergeten. Vertrouwen was dus niet op z'n plek, misplaatst en ongegrond was de vreugde geweest die hem twee dagen lang praktisch had laten zweven. Een brief van Jakob kon niets goeds betekenen, punt uit. Nog een slok, een half glas, een heel glas. Na een korte aarzeling vulde hij het glas tot aan de rand en zette de fles naast zich neer. In deze knisperende envelop loerde gevaar, zo dadelijk zou het hem naar de keel springen en hij was er niet op voorbereid. Maar wat had het voor zin om langer te wachten? Zodra de nieuwsgierigheid gezegevierd zou hebben over het gezonde verstand, dat hem zei: maak hem niet open, gooi hem weg, kijk er niet naar, zouden de oude wonden weer openbarsten, dat wist hij, maar hij was niet in staat om zijn terughoudendheid te gehoorzamen, de brief zou de littekens openrijten, een brief heeft dat vermogen, voor de woorden die hem opwachtten was hij veel banger dan voor de in ledigheid verstrijkende tijd.

Hij zat in de keuken, in hemdsmouwen, levend en toch innerlijk gestorven, in deze uitdossing was hij een mens. Pas aan het witte jasje herkent men de kelner, zonder wit jasje is de kelner een individu, als kelner is hij een niemand, zo hoort het ook. Het jasje moet netjes gestreken en schoon zijn. Hij keek op, zijn blik bleef rusten op het enige raam in het gebouw aan de overkant waar nog licht brandde, het was al halftwee. In het licht bewoog een schaduw, vloog naar het plafond en zakte ineen, schoot omhoog en verdween in de aangrenzende kamer. Daar brandde geen licht, nooit had Erneste daar licht zien branden, vermoedelijk was daar de slaapkamer. Het was, als

altijd, de slapeloze vrouw, wier heen en weer reppende, op en neer springende schaduw hij kende, haar naam kende hij niet, haar gezicht had hij nooit gezien, wat ze deed wist hij niet, of ze las of breide, op straat zag hij haar nooit, hij zou haar niet herkend hebben, een televisie had ze niet, nacht na nacht brandde het licht, altijd als hij thuiskwam van zijn werk was het raam van die ene kamer verlicht, ook nu, het licht ging pas een paar dagen na haar dood uit, maar dat was weken later.

Een foto van Jakob? De paar foto's die hij van Jakob bezat, foto's met een kartelrandje, had hij zo zorgvuldig bewaard dat ze bijna waren vergeten, hij had ze weggestopt in een doosje en het doosje in de kelder gedeponneerd, ze waren buiten bereik, zo ver als Jakobs adem en verder, nog verder dan de herinneringen aan hun tijd samen in Giessbach. Foto's van vroeger bekeek hij nooit, foto's van vroeger gaven slechts aanleiding tot sombere gedachten over het heden.

Maar heimelijk hoopte hij toch op meer dan woorden, een portret, een foto van Jakob. Had de tijd huisgehouden in Jakobs gezicht, was hij onrechtvaardig, onverbiddelijk en niet te vermurwen geweest, zoals de tijd nu eenmaal is, zoals hij in zijn eigen gezicht had huisgehouden, waardoor hij zijn blik liever afwendde dan keek wanneer hij met zijn spiegelbeeld werd geconfronteerd? Wat er ook in de envelop zat die voor hem op tafel lag, een foto was het zeker niet, een foto zouden zijn vingers door het papier heen gevoeld hebben.

En toen maakte hij de brief eindelijk open. Hij gebruikte mes noch schaar, hij scheurde de brief open met zijn rechterpink. Het papier was dun, de envelop liet zich in een enkele beweging openscheuren, het knisperde heel zachtjes en scheurde. Hoe Jakob aan zijn adres gekomen was, was hem een raad-

sel, daar had hij al over zitten peinzen. Hij haalde de brief, een enkel velletje, in drieën gevouwen, uit de langwerpige envelop. Op sommige plekken hadden de puntige schrijfmachine-letters zich door het papier geboord en op de onbeschreven achterkant minuscule scheurtjes en bobbeltjes achtergelaten. In tegenstelling tot het adres op de envelop had Jakob de brief op de schrijfmachine getypt. Alleen de naam onder de brief was met de hand geschreven, maar anders dan bij de afzender stond hier niet Jakob maar Jack, zonder krullen, klein en schuin, afhellend, met een klein dwaas kringeltje aan het eind van de naam. Dat alles zag Erneste met een enkele blik nadat hij de brief had opengevouwen en voor hij ook maar een regel had gelezen. Het scheen hem toe dat tot op dat moment alles een droom was geweest waaruit hij nu net bezig was te ontwaken.

Wat hij toen las, was precies het tegendeel van wat hij de afgelopen twee dagen stiekem had gehoopt: dat Jakob was veranderd. Dat was niet het geval. Jakob was nog altijd dezelfde, of hij zich nu Jakob of Jack noemde, hij was alleen geïnteresseerd in zijn eigen belangen. Terwijl Erneste de verpletterend onpersoonlijke, niet mis te verstane regels steeds opnieuw las, werd zijn keel steeds droger, maar hij dronk niets, hij kon het niet, het kwam niet eens in hem op om naar de fles te grijpen die naast hem stond, hij las en herlas steeds opnieuw de aan hem gerichte woorden en begreep ze niet en begreep ze al snel al te goed, en terwijl hij zichzelf nog probeerde wijs te maken dat deze Jack onmogelijk de Jakob kon zijn met wie hij zich ooit zo verbonden had gevoeld, met wie hij in Giessbach dezelfde zolderkamer had gedeeld, was hem natuurlijk allang duidelijk geworden dat niemand anders dan juist deze verre

Jakob, nu Jack, zijn woorden, zijn verzoeken had verdicht tot het dodelijke projectiel dat hem, Erneste, nu trof alsof er daadwerkelijk iemand had geschoten. Hij zag het meer voor zich, ijsblauw en koud als lesteen. Het water omsloot hem en steeg, nee, hij zonk. Hij was verloren. Hij was en bleef alleen, hij was en bleef een lachwekkend persoon. Het aan hem gerichtte appel riep hem te hulp maar vroeg niet om een vriend. Om redenen die Erneste niet kende, had Jakob zijn steun nodig.

Hij schreef:

Beste Erneste

Ik heb lange tijd niets van me laten horen. Jij ook niet. Heb je mijn adres niet? Ik schrijf je vanuit New York, waar ik al vele jaren woon. Heb je nog wel eens aan me gedacht? We zijn zo ver van elkaar vandaan. Het leven is hier moeilijk, niet in de laatste plaats omdat alles anders is gelopen dan ik me had voorgesteld. Ik heb dringend je hulp nodig, je bent de enige die ik kan bedenken. Ik vraag je om in mijn naam naar Klinger te gaan en hem om een gunst te vragen, anders ben ik verloren. Mijn financiële situatie is zeer precair, en niet alleen die. Je kunt me helpen! Ga alsjeblieft naar Klinger en vraag hem mij geld te sturen. Zeg hem alleen dat het slecht met me gaat, in elk opzicht gaat het slecht met me. Ik ben hem destijds gevolgd en vraag me nu af of het een vergissing was. Enerzijds heb ik hier de oorlog overleefd, anderzijds is het me niet gelukt om terug te keren naar Europa. Men zegt dat K. genomineerd is voor de Nobelprijs, hij heeft dus geld genoeg. Ik wilde alles achter me laten, maar dat is me slechts ten dele gelukt. Ik denk

vaak aan Keulen, aan mijn moeder die omgekomen is. Je weet wel waar je K. kunt vinden, hij woont in dezelfde stad als jij, je hebt er vast iets over gehoord. Laat alsjeblieft iets van je horen nadat je met hem hebt gepraat. Ik zal wel nooit meer terugkeren. Ik kan alleen naar Duitsland terug als ik genoeg geld heb, maar wie behalve hij heeft geld? Heb jij geld? Ben je in goeden doen? Houd me alsjeblieft op de hoogte. Het is niet meer dan billijk dat hij me betaalt. Misschien kan ik naar Zwitserland komen?

Met hartelijke groeten,
Je Jack!

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs van
de Stichting Fonds voor de Letteren.

Dit boek kwam mede tot stand met een financiële bijdrage van
Pro Helvetia, Swiss Arts Council.

swiss arts council

prohelvetia

ISBN 978 90 414 1330 7

© 2004 Edition Epoca AG Zürich

© 2008 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,
Amsterdam en Annemarie Vlaming

Oorspronkelijke titel *Ein perfekter Kellner*

Oorspronkelijke uitgever Edition Epoca AG

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie Express / Hulton Archive / Getty Images

Foto auteur Edition Epoca

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Wommelgem